

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézet
1.4 Szakterület	Neveléstudományok
1.5 Képzési szint	Mesteri képzés
1.6 Szak / Képesítés	Didaktikai mesteri (közös törzs) érvényes a BBTE minden didaktikai mesteri programjára
1.7. A képzés típusa	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Nevelépszichológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Szamosközi István, PhD, professzor						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Veres Anna, doktorandusz, megbízott tanársegéd						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	PP

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz. óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					28
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					28
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					5
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	94				
3.8 A félév össz-óraszama	150				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Vetítő, számítógép
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Vetítő, számítógép

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	- Az alapképzés alatt elsajátított szakspecifikus tudás átalakítása az iskolai tantárgynak megfelelő releváns módszertani tudássá. - A tanítási-tanulási-értékelési folyamat során felmerülő problémák azonosítása a tanulói csoportok életkori sajátosságainak figyelembevételével, megoldások kidolgozása. - Kutatási tervek alkalmazása az iskola/osztály szintjén, az oktatási, nevelési folyamat optimalizálása és a metakognitív kompetenciák fejlesztése érdekében. - A kutatási és tanulási tapasztalatok közvetítése az oktatói, nevelői közösségek különböző partnerei felé. - Társadalmi és etikai szempontból lényeges pedagógiai gyakorlatok és tapasztalatok népszerűsítésében való aktív részvétel mono- és transzdiszciplináris nézőpontból.
Transzverzális kompetenciák	- A szakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés - A szakmai kompetenciáknak a társas környezet dinamikájához való igazítása, a folyamatos fejlődés iránti szükséglet (ön)értékelése révén

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Megfelelően alkalmazni és értelmezni a pszichológiai alapfogalmakat
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- felismerni az iskolában jelentkező pszichológiai problémahelyzeteket - felismerni az iskolai teljesítményt meghatározó serkentő és gátló tényezőket - felismerni az iskolai tanulás korosztályonkénti sajátosságait, az egyes korosztályok pszichológiai jellemzőit - az egyes zavaró tünetek, viselkedés megnyilvánulások mögött álló okok felismerése - különböző iskolai konfliktushelyzetek kezelése - tehetséggondozás elősegítése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A nevelépszichológia, mint erőforrás a tanításban	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
2. A tanulás formái és folyamatai az iskolában	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
3. Tanulási motívumok	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
4. Az intelligencia formái és a tanulási potenciál alkalmazásai az iskolában	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
5. Tehetséggondozás az iskolában. Kreativitás: A kreatív iskola és tanuló jellemzői.	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
6. A figyelemhiány és hiperaktivitás (ADHD) az iskolában	Előadás, magyarázat, beszélgetés	

7. Speciális nevelési igényű tanulók az iskolában	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
8. Az identitás személyiségelméleti megközelítése	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
9. "Problémás" gyerek az osztályban	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
10. A családi szocializáció és a nevelési stílus hatása az iskolai teljesítményre	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
11. A tanár - diák kommunikáció hatékonyságának fejlesztése	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
12. Egészségnevelés az iskolában	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
13. A serdülők pályafejlődése. Karrierépítés az iskolában.	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
14. Összefoglalás	Előadás, magyarázat, beszélgetés	

Könyvészet

- Atkinson, R.L. & Hilgard, E. R. (2005). *Pszichológia*, Osiris Kiadó, Budapest, 453-479, 173-176, 260-282, 295- 334.
- Bernáth L. & Révész Gy. (1997). *A pszichológia alapjai*. Tertia Kiadó, Budapest, 201-217.
- Carver, Ch.S. & Scheier, Ml. F. (2003). *Személyiségpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest, 288-299.
- Cole, M & Cole S. R. (2003). *Fejlődéslélektan*. Osiris Kiadó, Budapest, 673-689.
- Csíkos, Cs. (2004). Metakogníció a tanulásban és a tanításban Az EARLI 10. Konferenciájának kutatási eredményei. Iskolakultúra, 2, 3-11.
- Gordon, Th. (1996). *T.E.T. A tanári hatékonyság fejlesztése*. GORDON KIADÓ, Budapest, 2010, (1-54, 95-120).
- Kálcza-Jánosi K. (2018). *Egészségnevelés az iskolában*, Egyetemi jegyzet.
- Kálmán Zs., Könczei Gy. (2002). *A Taigetosztól az esélyegyenlőségig*. Osiris kiadó, Budapest, 37-57, 179-214.
- Kollár, K., & Szabó, É. (2004). *Pszichológia pedagógusoknak*. Osiris Kiadó, Budapest, 185-193, 194-199, 209-212, 142-161, 518-535, 268-269, 310-324, 324-350, 427-449, 53-72.
- Móre M. (2005). *A tanácsadás elmélete*, Oktatási segédanyag, 16-33.
- Oláh A. (2006). *Pszichológiai alapismeretek*. Bölcsész Konzorcium, Budapest
- Szilágyi K. (2012). *A pályaaorientáció szerepe a társadalmi integrációban*, Budapest: ELTE TáTK, 12-28
- Szabó K. (2018). *A kreativitás, avagy a kreatív potenciál kiteljesedése*, Egyetemi jegyzet
- Tarkó, K. (1999). Az olvasás és metakogníció kapcsolata iskoláskorban. Magyar Pedagógia, 99(2), 175-191.
- Zsigmond, I. (2001). A feladatmegoldást segítő metakognitív stratégiák. Pszichológia, 21(1), 37-61.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a nevelépszichológiába.	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	
2. Tanulási technikák, tanulási stílusok és stratégiák.	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	
3. Az iskolai motiváció és teljesítmény	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	
4. Az intelligencia mérése és fejleszthetősége. IQ -tesztek. Érzelmi és szociális intelligencia	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	
5. A tehetséges gyerek helyzete az iskolában: a tehetséges gyerek jellemzői, szükségletei, környezeti feltételek	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	
6. Az ADHD-val diagnosztizált tanulók integrálási lehetőségei	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	
7. A speciális nevelési igényű tanulók integrálása az osztályba	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	
8. A személyiség alapidimenziói. A tanulók személyisége	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	
9. Életkori krízisek, serdülőkor sajátosságai, problémás viselkedések vizsgálata	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	
10. A család és az iskola kapcsolata	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	
11. A kommunikáció fontossága az osztályban	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	
12. Az egészséges serdülő	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	
13. Példaképek és azok pályáik	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	

14. Összefoglalás	Beszélgetés, gyakoroltatás, szimuláció	
Könyvészet • Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. <i>American Psychologist</i>, 55(5), 469–480. doi:10.1037/0003-066x.55.5.469 • Barabás, K. (2006.). Egészségfejlesztés. Budapest: Medicina Kiadó • Carlson, N.R. (2013). <i>Physiology of Behavior</i>. Pearson, USA • Getz, G.E. (2014). <i>Applied Biological Psychology</i>. Springer Publishing Company, New York • Kalat, J.W. (2009). <i>Biological Psychology</i>. Wadsworth Cengage Learning, USA • Kállai J., Varga J., Oláh A. (szerk) (2014). <i>Egészségpszichológia a gyakorlatban</i>. Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest.pp.23-28. • Máté G. (2013). Szétszórt elmék. A figyelemhiány új gyógymódja. Libiri Kiadó, Bp. • Meleg Cs. (2002). Iskolai egészségnevelés: A feladat újramegfogalmazása. <i>Magyar pedagógia</i>. 102 (1). 11-29. • Neuhaus, C. (1999). Hiper- és hipoaktivitás, figyelemzavar. Kairosz Kiadó, Budapest • Toates, F. (2011). <i>Biological psychology</i>. Pearson, USA. • Tóth, László,(2007) <i>Pszichológia a tanításban</i>. ELTE Eötvös Kiadó. (1-32).		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

• A tantárgy tartalma összhangban azokkal az ismeretekkel és képességekkel, melyekkel egy óvodában és elemi osztályokban tanító pedagógusnak rendelkeznie kell a pszichológiai alapfogalmak tekintetében.	

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Neveléspszichológia	Írásbeli vizsga	50%
	Neveléspszichológiai alapismeretek	Félévi feladat: egy kiválasztott téma alapján érzékenyítő program megtervezése és kivitelezése	30%
10.5 Szeminárium / Labor	Pszichológiai alapfogalmak ismerete	Szemináriumi tevékenység	20%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Mind a három jegy legalább 5-ös kell legyen.			

Kitöltés dátuma

2022. április 15.

Előadás felelőse

Dr. Szamosközi István

Szeminárium felelőse

drd. Veres Anna

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2022. április 20.

Intézetigazgató

Dr. Péntek Imre